

Rinnakkaistallentamisen kehitys Suomessa 2010-2016

Pekka Olsbo
Avoimen tiedon keskus
Jyväskylän yliopisto

Suomi rinnakkaistallentamisen mallimaaksi -hankeen
loppuseminaari
Jyväskylä 24.2.2017

Tausta

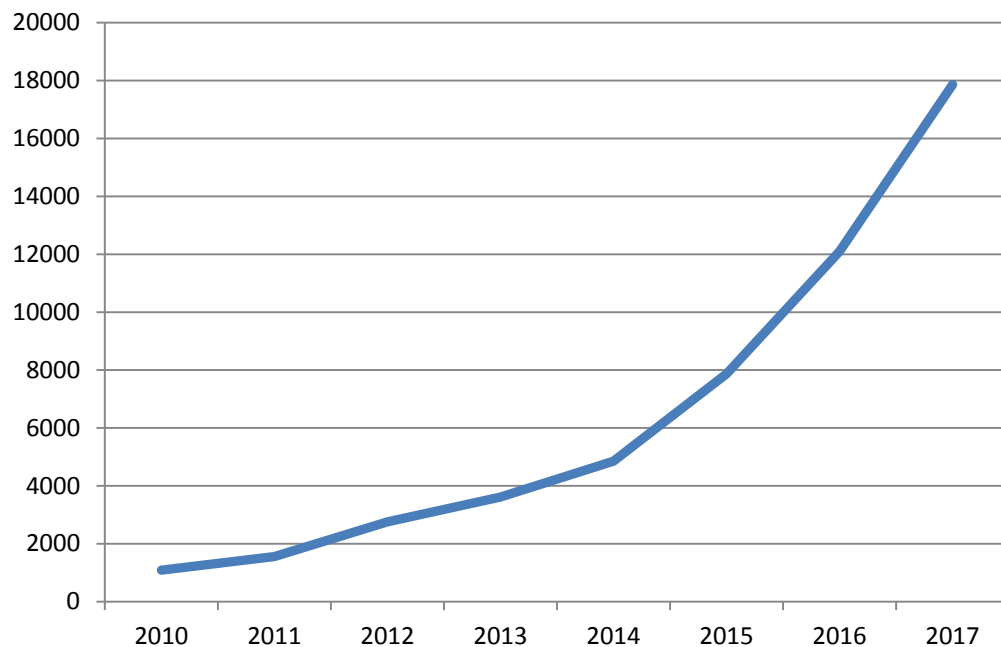
- * Suomen avoimen tieteen ja tutkimuksen hankkeen tavoitteena Suomen johtava asema tieteen ja tutkimuksen avoimuudessa vuoteen 2017 mennessä.
- * Julkaisujen avoin saatavuus: vuonna 2017 kaikki suomalaisen tutkimusjärjestelmän tuottamat julkaisut ovat avoimesti käytettävissä (vihreä tai kultainen Open Access), ja niiden säilyvyys on taattu.
- * Lisäksi tutkimusjulkaisujen avoimuudelle määrälliset tavoitteet, joiden mukaan avoimesti saatavilla olevien tieteellisten julkaisujen osuus on EU:n tekemässä arvioinnissa 65 % vuonna 2017, 75 % vuonna 2018 ja 90 % vuonna 2020. (<http://avointiede.fi/att-tavoitteet>)

Suomi rinnakkaistallentamisen mallimaaksi -hankkeen tavoitteet

- * Malli rinnakkaistallentamisen prosesseista ja organisaatiokohtaisista keskitetyistä avoimen tieteen palveluista.
- * Prosessimalli, joka yhdistää tutkimustiedon raportoinnin ja rinnakkaistallentamisen yhtenäiseksi prosessiksi.
- * Tutkitaan avoimuuden kannustamiseen liittyviä palkitsemismuotoja.
- * **Tavoitteena nostaa yliopistojen rinnakkaistallentamisaktiivisuus kansainväliselle huipulle.**
- * **Lisätä rinnakkaistallenteiden määrää merkittävästi suomalaisten yliopistojen julkaisuarkistoissa.**

Rinnakkaistallentamisen kehitys Suomessa 2010–2016

- * Rinnakkaistallenteiden määrän kehitys Suomessa 2010-2016

Sisältää rinnakkaistalletetut artikkelit seuraavista julkaisuarkistoista: helda, jyx, tampub, aaltodoc, dhanken sekä Turun yliopiston rinnakkaistallenteet Converis-järjestelmässä.

Rinnakkaistallentamisen kehitys Suomessa 2015–2016

* Lähtötilanne 18.3.2015

yliopisto	2010	2011	2012	2013	2014	2010–2014
HY	309	240	265	302	278	1394
JY	77	141	147	223	439	1027
TaY	93	169	189	130	102	683
Hanken	25	13	36	17	23	114
Yhteensä	504	563	637	672	842	3218

Vuosina 2010–2014 julkaistujen artikkelien rinnakkaistallenteiden määrä neljän yliopiston julkaisuarkistoissa 18.3.2015

Lähde: Julkaisujen avoimen saatavuuden edistäminen -työryhmän raportti, 8.4.2015.

Saatavana: <http://avointiede.fi/tyoryhmat>

Rinnakkaistallentamisen kehitys Suomessa

* Lopputilanne 20.2.2017

Yliopisto	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2010-2017
HY	529	457	586	806	978	1166	1598	60	6180
JY	125	191	265	371	642	889	1057	96	3636
TaY	95	178	207	154	236	266	333	19	1488
Aalto	102	105	134	162	249	277	448	22	1499
Hanken	32	21	59	39	69	30	36	1	287
Turku				119	174	152	900		1345
Yhteensä	883	952	1251	1651	2348	2780	4372		14435

Vuosina 2010–2017 julkaistujen artikkelien rinnakkaistallenteiden määrä kuuden yliopiston julkaisuarkistoissa 20.2.2017. Lähteet: <https://helda.helsinki.fi/> <https://jyx.jyu.fi/dspace/> <http://tampub.uta.fi/> <https://aaltodoc.aalto.fi/> <https://helda.helsinki.fi/dhanken/>

Rinnakkaistallentamisen kehitys Suomessa 2015–2016

* Hankkeen aikana tapahtunut kehitys

Yliopisto	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	yhteensä
HY	220	217	321	504	700	1166	1598	60	4786
JY	48	50	82	103	203	889	1057	96	2528
Tay	0	1	1	12	134	266	333	19	766
Aalto	102	105	134	162	249	277	448	22	1499
Hanken	7	8	23	22	46	30	36	1	173
Yhteensä	377	381	561	803	1332	2628	3472	198	9752

Vuosina 2010–2017 julkaistujen artikkelien rinnakkaistallenteiden määrä viiden yliopiston julkaisuarkistoissa 20.2.2017

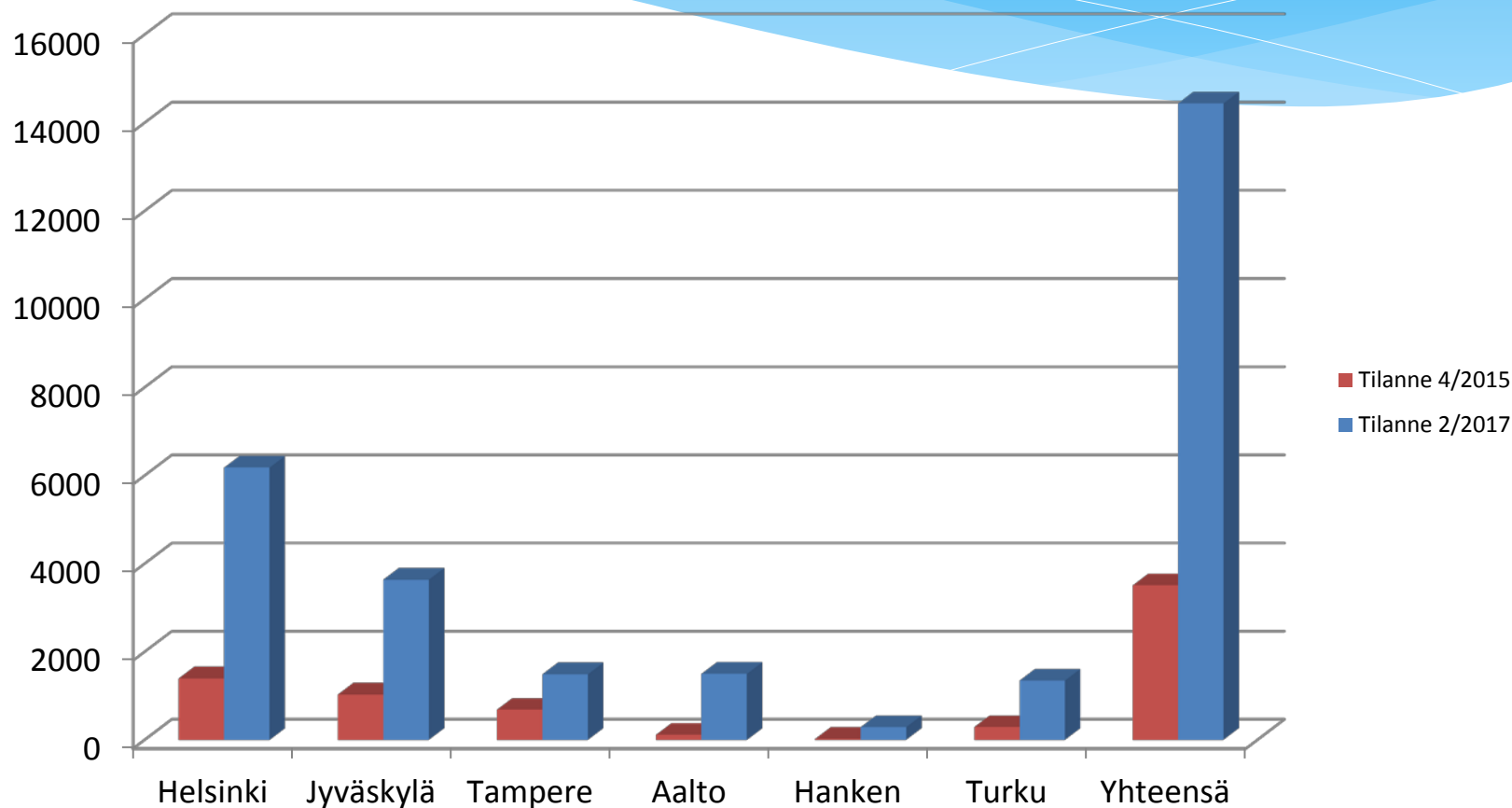
Rinnakkaistallentamisen kehitys Suomessa

- * Hankkeen aikana tapahtunut kehitys

Lisäksi vanhempia tutkimusartikkeleita on rinnakkaistalletettu ajanjaksolla 5/2015–12/2016 yhteensä yli 1200 kpl ja Turun yliopistossa yli 1000 kpl eli kaikkiaan hankkeen aikana suomalaisten yliopistojen julkaisuarkistoihin on talletettu avoimeen käyttöön **yli 11 000 artikkelia**.

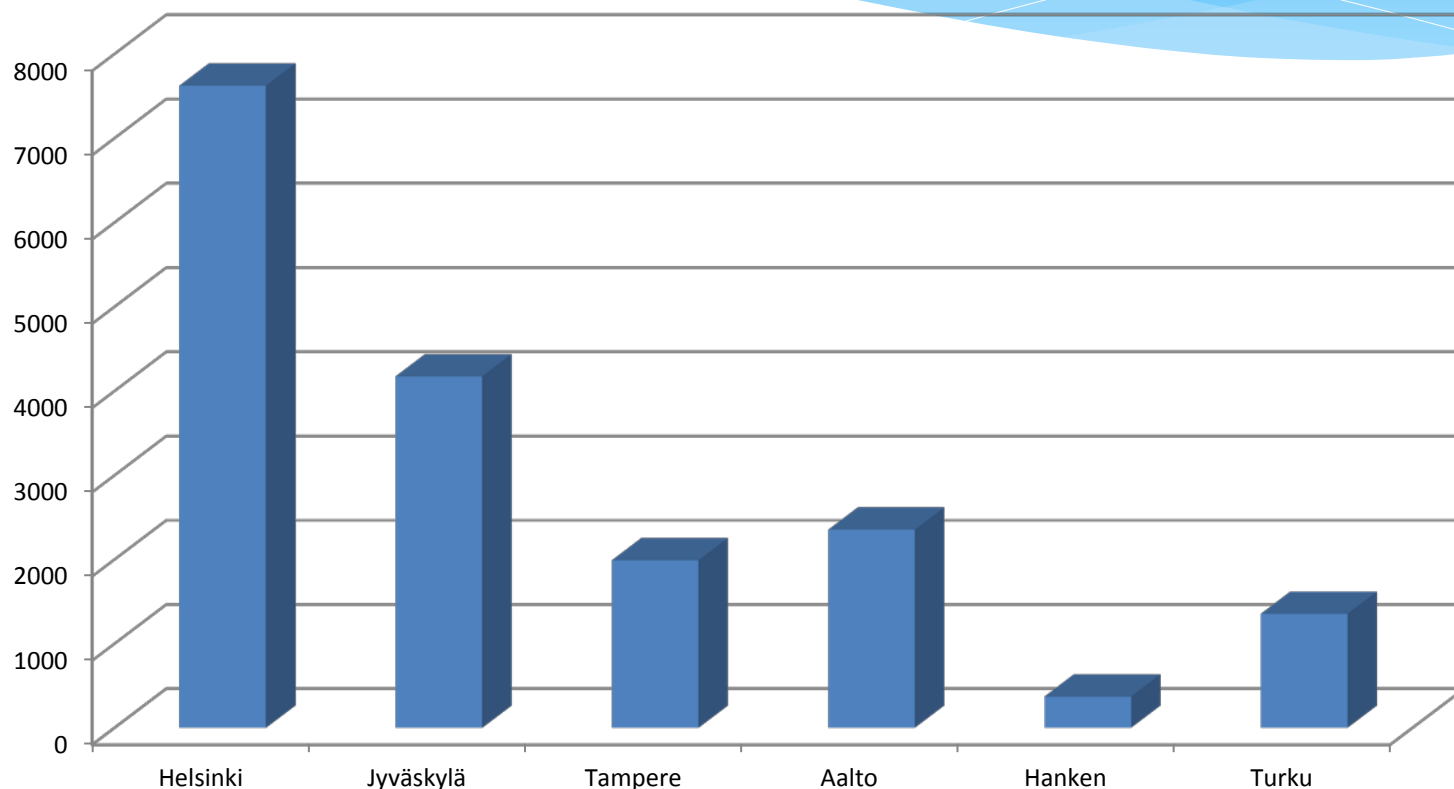
- * Edellä kuvatuista luvuista puuttuvat vielä esimerkiksi Itä-Suomen yliopiston sekä Tampereen ja Lappeenrannan teknillisten yliopistojen rinnakkaistallenteet.

Muutos eri yliopistoissa 2015–2016

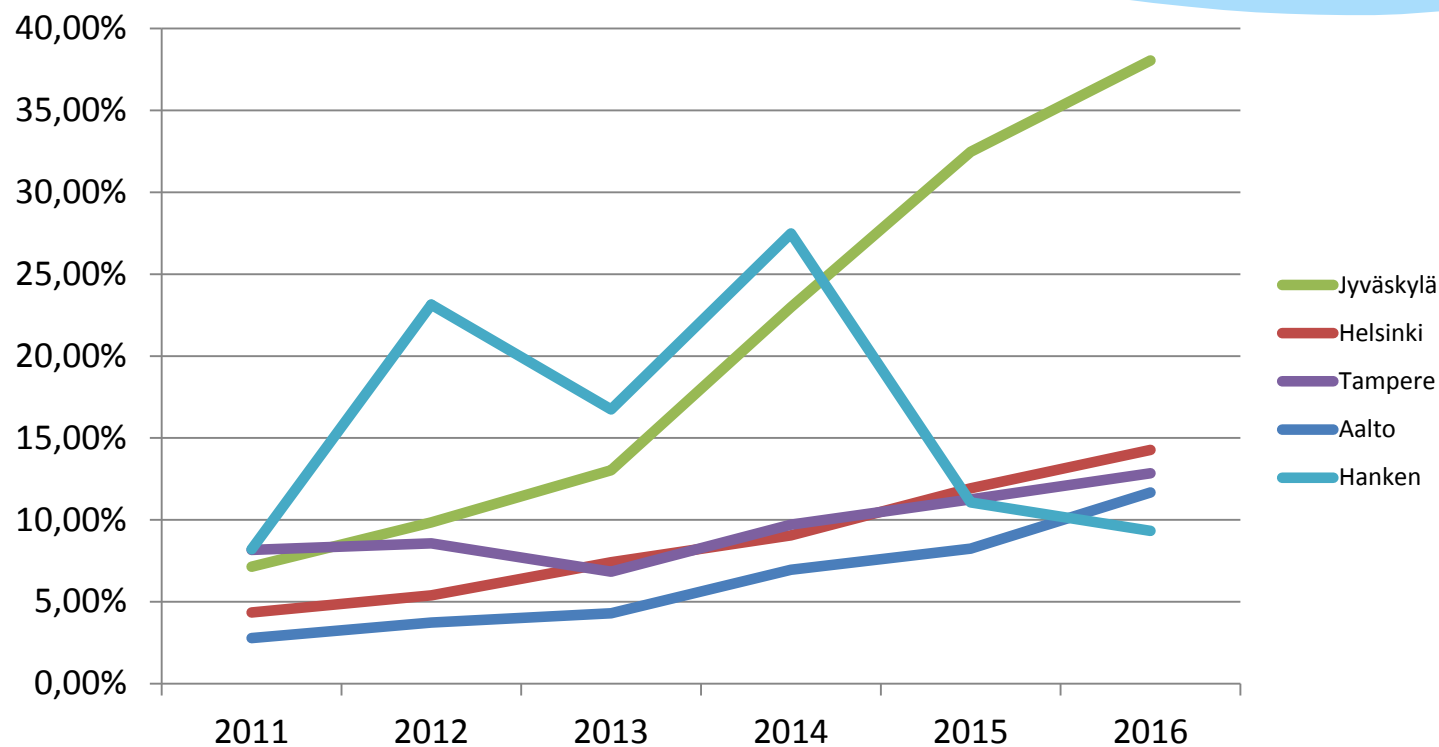
Rinnakkaistalletetut artikkelit julkaisuarkistoissa, julkaisuvuodet 2010-2017

Kaikki rinnakkaistallenteet julkaisuarkistoissa

Kaikkiaan yliopistojen julkaisuarkistoissa nyt lähes 20 000 rinnakkaistalletettua artikkelia

Rinnakkaistallenteiden osuus kaikista artikkelijulkaisuista

Rinnakkaistallenteiden osuus A1-4, B1-3, D1-2 ja E1 julkaisuista julkaisuvuoden mukaan.
HUOM. Vuoden 2016 tiedot haettu yliopistojen tutkimustietokannoista, muut Juulista.

Kuinka mitata avoimuutta kokonaisuutena?

- * Suomen yliopistojen julkaisujen avoimuutta on erittäin hankala mitata – metadatan laatu ja järjestelmien toiminnallisuudet eivät riitä. Esimerkkinä avoimuustiedot vuoden 2015 julkaisuista [Juulissa](#)

Not OA	10639	31 %
Gold OA	5321	16 %
Other OA (Green)	1639	5 %
No answer	16121	48 %
Total	33720	

Kuinka mitata avoimuutta kokonaisuutena?

- * Mutta kun metadata ja järjestelmät ovat kunnossa saadaan ainakin jotakuinkin luotettavaa analyysia helposti: esimerkkinä NARCIS Hollannista

<http://www.narcis.nl/>

- * Mahdollista myös Suomessa, vastaava kehitteillä Jyväskylän yliopistossa:

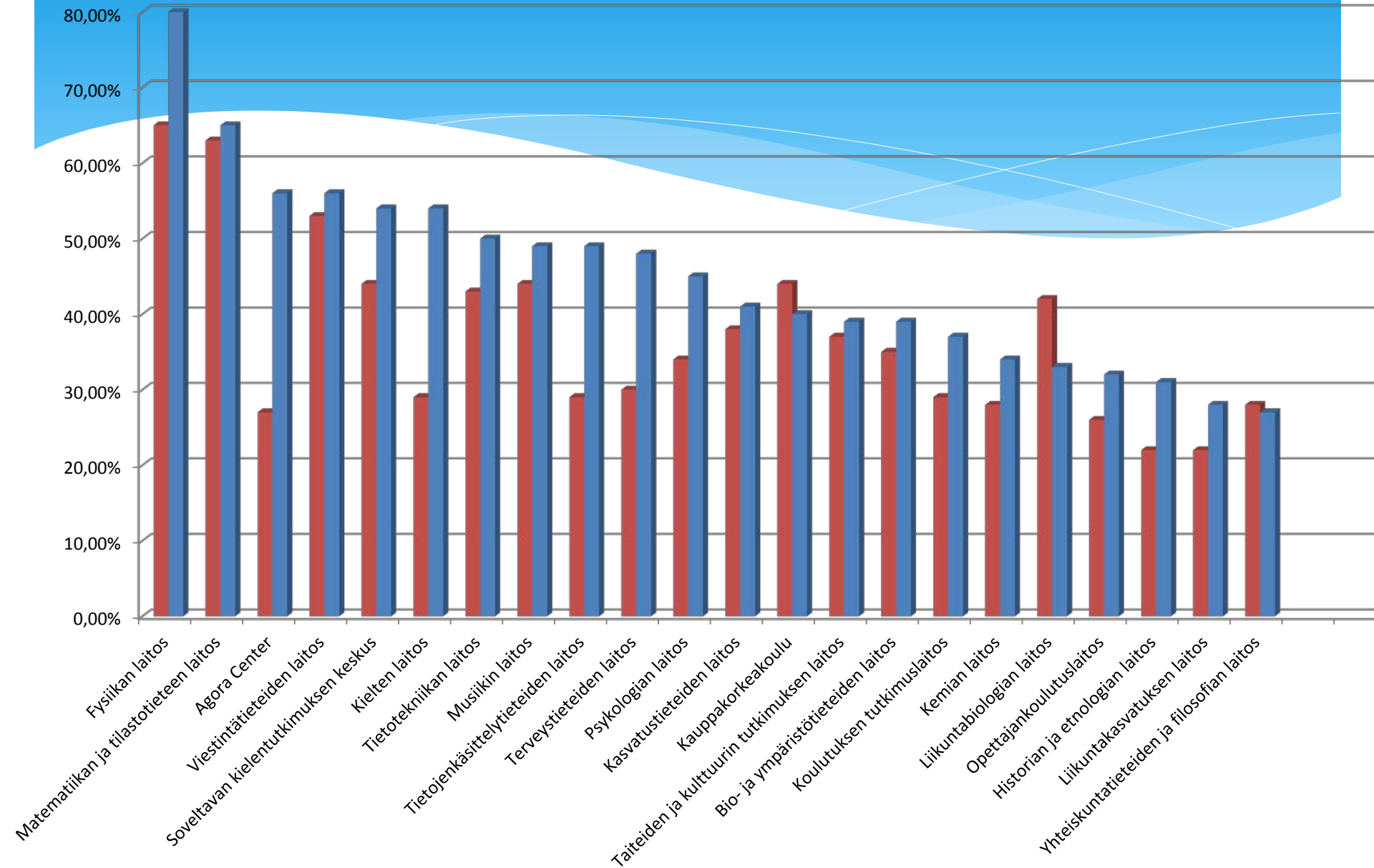
<http://siljo.lib.jyu.fi:8080/jyx-admin/tutka/index.html>

Kun metadata on kunnossa, voidaan kehitystä seurata helposti

* Julkaisujen avoimuuden kehitys Jyväskylän yliopistossa 2015–2016

	Avoimuus kaikki julkaisut	Rinnakkaistallennus, kaikki julkaisut	Avoimuus vertaisarvioidut	Rinnakkaistallennus, vertaisarvioidut
1/2015	35 %	18 %	32 %	16 %
4/2015	39 %	23 %	36 %	27 %
2/2016	47 %	32 %	46 %	36 %
7/2016	48 %	39 %	49 %	45 %
10/2016	49 %	41 %	51 %	48 %
12/2016	51 %	43 %	53 %	49 %

Jyväskylän yliopiston laitosten rinnakkaistallennusprosentit 2015 ja 2016 kaikki julkaisut

Hankkeesta opittua

- * Rinnakkaistallentaminen ei ole yksittäinen prosessi, vaan kiinteä osa tutkimustiedon raportointia.
- * Metadatan laatu ja liike on avain onneen ja avoimuuden mittaamisen edellytys.
- * Rinnakkaistallentaminen ja julkaisutietojen kirjaaminen tutkimustietojärjestelmään ovat oppimisprosesseja ja kouluttavat tekijäänsä. Asiantuntijuus on välttämättömyys ja se saavutetaan vain tekemällä.
- * Suomeen tarvitaan keskitetty järjestelmä, joka mittaa avoimuuden tasoa huolellisesti tuotetun metadatan avulla.
- * Avoimuuden kehittyminen Suomessa halutulle tasolle edellyttää **vaatimuksia**, ei toiveita ja suosituksia.

KIITOS

pekka.olsbo@jyu.fi

osc.jyu.fi